

୯. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଧାରଣା

ସଂରଚନା

ଟିପ୍ପଣୀ

୯.୦ - ଉପକ୍ରମ

୯.୧ - ଶିକ୍ଷଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

୯.୨ - ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ

୯.୩. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

୯.୪ - ସାରାଂଶ

୯.୫ - ଅତିରିକ୍ତ ଅଧ୍ୟନ ପାଇଁ ପୁଣ୍ଡକ ସୂଚୀ

୯.୬ - ପାଠାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୯.୦. ଉପକ୍ରମ

ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ଆରମ୍ଭରୁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ସୃଷ୍ଟି । ଏହା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବଞ୍ଚିବା ଶୈଳୀ ଯଥା ଶିକ୍ଷାର କରିବାର କୌଶଳ ଉତ୍ସାହ । ଶାରୀରକୁ ମାଧ୍ୟମକରି ଏବଂ ଉପଯୋଗ କରି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିବା ଶିକ୍ଷାକୁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କୁହାଯାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଦଳକୁ କ୍ରୀଡ଼ା ବା ଗତିବିଧିକୁ ଆଧାର କରି ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳମାନଙ୍କର ପ୍ରଯୋଗ ଓ ଏହାର ଫଳାଫଳ ହାସଳ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାସ୍ତବ ଜ୍ଞାନ ଓ କୌଶଳ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥାଏ । ଦୈନିକିନ ଜୀବନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳ ହେବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଲ୍ଲାପଦ ଶରୀରରେ ଘଟିଥାଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ ସହଜ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ହୁଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ବ୍ୟାୟମ ଦ୍ୱାରା ଶାରୀରିକ ବିକାଶ ଘଟିବା ସହିତ ଶିଶୁର ମାନସିକ ଓ ସାମାଜିକ ବିକାଶ ହୋଇଥାଏ । କ୍ରୀଡ଼ା ଶିଶୁର ଏକ ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥୁରେ ଶିଶୁ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ତାହାର ଶାରୀରିକ ଦକ୍ଷତା, ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ଏବଂ ସାମାଜିକ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ହୋଇଥାଏ ।

୯.୧. ଶିକ୍ଷଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଏହି ଏକକ ପଡ଼ିସାରିବା ପରେ ଜଣେ ସକ୍ଷମ ହେବେ

- ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ ଏବଂ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବାରେ ।
- ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତାରେ ।
- ବ୍ୟକ୍ତିଭୂର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶର ଅଭିଭୂତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୌଳିକ ଜ୍ଞାନର ବିକାଶ ସାଧନ କରିବାରେ ।
- ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନକ୍ସା ପ୍ରଷ୍ଟୁତି କରିବାରେ ।
- ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ଶୈକ୍ଷିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓ ପସନ୍ଦ କରିବାରେ ।

୯.୨. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ

ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାକାଶ ଯୁଗ ଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଦୁନିଆରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଷ୍ଠିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଛି । ସେମାନେ ଚାଲିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଚଢ଼ିବା, ଛିଡ଼ାହେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ବସିବା ଓ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଦେଖିବାର

ବ୍ୟସ । ଏହିପ୍ରକାର ନିଷ୍ଠିତତା ଜୀବନଯାପନ ତାଙ୍କର ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ସ୍ଥାପ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ଘଟାଉଛି । ତେଣୁ ସୁମ୍ଭୁ ଜୀବନଯାପନ ପାଇଁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅଧିକ ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଶୈକ୍ଷିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅବିଜ୍ଞେଦ୍ୟ ଅଂଶ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ପିଲାମାନେ ତାଙ୍କର ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ସେମାନେ ବୁଝିବେ ଯେ ସକ୍ରିୟ, ସୁମ୍ଭୁ ଜୀବନ ଜୀବନଶୈଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିରୁଦ୍ଧ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ସମାଜରେ ବିଭିନ୍ନ ଆହାନକୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀନ ହେବାପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ । ନିଯମିତ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜପ୍ରତି ଓ ସମାଜ ପ୍ରତି ସକାରାମ୍ବକ ମନୋବୃତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସହାୟକ କରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସୁମ୍ଭୁ ଶିକ୍ଷଣ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ଗୁଣାମୂଳକ ଜୀବନ ପରିଷ୍ଵର ମଧ୍ୟରେ ସକାରାମ୍ବକ ସମ୍ପର୍କ ଅଛି । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସୁମ୍ଭୁ ଓ ସକ୍ରିୟ ଜୀବନ ଯାପନ ଶୈଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ କରନ୍ତି । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଉପକାରୀତା ଦିଗରେ ସଚେତନ କରାଇବାରେ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥୁସହିତ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସୁମ୍ଭୁ ଜୀବନଯାପନ କରିବାରେ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରନ୍ତି । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସୁମ୍ଭୁ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ବୁଝନ୍ତି ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶାରୀରିକ ତାଲିମଠାରୁ ଅଧିକ । ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ସାମାଜିକ, ମାନସିକ ଓ ଆବେଗିକ ଦିଗ ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି କରାଇବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଦୈନିକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ସୃତିଶକ୍ତିର ବିକାଶ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକାଗ୍ରତା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କୌଣସି ବୃଦ୍ଧିପାଇଥାଏ ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଉପକାରୀତା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

- ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାପ୍ତ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ।
- ସଂଶୋଳନ ଶକ୍ତି ଉନ୍ନତି ସାଧନ କରିଥାଏ ।
- ସକ୍ରିୟ ଜୀବନଯାପନ ପାଇଁ ସ୍ଥାଭାବିକ ପ୍ରବଶତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ।
- ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ ଓ ସାମାଜିକ ଦକ୍ଷତା ମଧ୍ୟରେ ସକାରାମ୍ବକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥାଏ ।
- ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ କମ୍ ସମୟ ଉପଯୋଗ କରି ଅଧିକ ସଫଳତା ହାସଳ କରିଥାଏ ।
- ସମୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ ସକ୍ରିୟତା ଓ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ।
- ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଉନ୍ନତି ସାଧନ ହୋଇଥାଏ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୯

୧-ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

ଚିପ୍ରଣୀ

୨- ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ତାପ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

୯.୩. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ର ଓ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନର ଉନ୍ନତି ସାଧନ ଦିଗରେ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ସେହିପରି ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଶିଶୁକୁ କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ବ୍ୟାୟାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷିତ କରିବା ସହିତ ତାହାର ମାନସିକ ଓ ସାମାଜିକ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକୁ ବିକଶିତ କରାଇ ତାର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିକାଶ ସାଧନ କରାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥାଏ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏକ ଭାବବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଅଟେ ଯାହାକି ଏକ ଆଦରଶକୁ ପ୍ରତିପଳିତ କରିଥାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ସର୍ବାଙ୍ଗ ଉନ୍ନତି ସାଧନ ସହ ଏକ ଉନ୍ନତ ସମାଜ ଗଠନ କରିବା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ମାର୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଶିଶୁର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିକାଶ (ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ ଓ ସାମାଜିକ ବିକାଶ) ଉକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧନ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହୋଇଥାଏ ।

୧. ଶାରୀରିକ ଉପଯୁକ୍ତତା

ଏହା ଏକ ଅବସ୍ଥାକୁ ସ୍ଵଚାର ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ସହିଷ୍ଣୁତା, ଗତିଶୀଳତା ଓ ଶକ୍ତିର ବିକାଶ କରିଥାଏ । ଶାରୀରିକ ଉପଯୁକ୍ତତା ଏକ ସୁଖୀ, ବଳିଷ୍ଠ ଓ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ମୁଖ୍ୟ ମାଂଶପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ସକ୍ରିୟ ହୁଏ ଏବଂ ଏହା ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ସକ୍ରିୟ କରାଏ ।

୨. ସାମାଜିକ ଉପଯୁକ୍ତତା

ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ସମୟୋଜନରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ ବିଭିନ୍ନ ସାମାଜିକ ଗୁଣ ଯଥା ସହଯୋଗ, ଅନ୍ୟକୁ ସନ୍ତାନ ଦେବା, ନିଷାବାନ, ଖେଳଭାବନା, ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସ ଉପ୍ରକାଶକୁ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବାରେ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହିସବୁ ଗୁଣ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଉତ୍ତମ ନାଗରିକ ଭାବରେ ଗଢ଼ିତୋଳିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରେ ।

୩. ଆବେଗିକ ସନ୍ତୁଳନତା

ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର ଆବେଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗରେ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ଫଳରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଅଧିକ ଆବେଗିକ ସନ୍ତୁଳନତା ରକ୍ଷା ଦିଗରେ ସେ ସମ୍ମାନ ହୋଇଥାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଆବେଗିକ ସନ୍ତୁଳନତା ରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଦୃଢ଼ ପଦମେପ ଅଟେ ।

୪. ମାନସିକ ଦୃଢ଼ତା

ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିର ମନୋବଳ, ନିଷ୍ଠତି ନେବା ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ବିଚାର ଧାରା ସୃଷ୍ଟିଧାରା ସୃଷ୍ଟି କରାଏ । ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତିର ମାନସିକ ଦୃଢ଼ତା ଆସେ ତେବେ ତାହାର ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସ ଆପେ ଆପେ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଖେଳରେ ଅଂଶ୍ଗଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଏହିସବୁ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରେ ।

୫. ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବିଜ୍ଞତା ପ୍ରାସ୍ତ୍ରୀଳିତି

ଏହା ହେଉଛି ଗଭୀର ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିର ଅଭ୍ୟାସ ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁର ଅର୍ଥ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଭାବ ବିନିମୟ ବା ବୁଝିବା, ଗଭୀର ଜିଶ୍ଵରୀୟ ବିଶ୍ୱାସ ଲତ୍ୟାଦି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେପିତ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୨

୧. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କଣ ?

---

୨. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ପାଞ୍ଚଟି ଫଳାଫଳ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ?

୫.୩.୧. ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ସମନ୍ଵିତ ବିକାଶ

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଓ ସଂଗଠିତ ଲକ୍ଷଣ ଯାହା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ତାହାର ଚେତନା, ପ୍ରେରଣା ଏବଂ ଆଚରଣକୁ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଏହା ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଚିନ୍ତାଧାରା, ଅନୁଭବ ଓ ବ୍ୟାବହାରିକ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସଂଶୀଳ ।

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ବିକାଶ ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତିର ବାହ୍ୟ ଓ ଆଭ୍ୟାସରୀଣ ଆମ୍ବଚେତନାର ବିକାଶ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଯାହା ତାହାର ଜୀବନର ସକାରାମ୍ବକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଏହାକୁ ବିକଶିତ, ମାର୍ଜିତ ଓ ଶୋଧନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆମ୍ବବିଶ୍ୱାସର ବୃଦ୍ଧି, ଭାବବିନିମୟ ଦକ୍ଷତାର ବୃଦ୍ଧି, ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବାର କୌଣସିର ବୃଦ୍ଧି, ଜ୍ଞାନର ପରିସର ବୃଦ୍ଧି, ଅଭ୍ୟାସ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବା, ଆଚରଣ ଗତ ଶିକ୍ଷାତାର ଶିକ୍ଷା, ଚାଲିଚଳନ, କଥା କହିବା ଶୈଳୀ ଇତ୍ୟାଦିର ସାମ୍ବୁଦ୍ଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବୁଝାଏ ।

ନିମ୍ନ ଆଲୋଚନା ଅଧ୍ୟାୟରେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କିପରି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ବିକଶିତ କରାଏ ତାହା ଆଲୋଚନା କରିବା ।

୫.୩.୧.୧. ଶାରୀରିକ ବିକାଶ

ବିଭିନ୍ନ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶ୍ଗଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶିଶୁ ତାହାର ଉଭମ ଶରୀର ଗଠନ କରେ ଏବଂ ଶାରୀରିକ ଭାବରେ ଦକ୍ଷ ହୁଏ । କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ ଓ କୁଶଳତାର ସହ ସମାଦନ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ଦକ୍ଷ ବୁଝାଏ । ଶାରୀରିକ ଦକ୍ଷତା ୪ଟି ଅଂଶକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଯଥା - ସହନଶୀଳତା, ଶକ୍ତି, କୋମଳତା, ଗତି ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରିଷ୍ଟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମନ୍ଵ୍ୟ ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଧାରଣା

ଚିପ୍ଳଣୀ

(କ) ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ପାଇଁ ଏବଂ ସହ୍ୟ ହେଲା ଭଲି କରୁ ସେତେବେଳେ ଆମର ପୁସ୍ତପୁସ୍ତ ଓ ହୃଦୟିଷ୍ଟ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକମ ହୁଏ । ଏହା ଆମର ସହନଶୀଳତା ବୃଦ୍ଧି କରାଏ । ଏହା ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ହୃଦୟିଷ୍ଟକୁ ବିଭିନ୍ନ ହୃଦୟରୋଗରୁ ରକ୍ଷା କରାଏ । ସ୍ଵପ୍ନ ପ୍ରୟାସରେ ଶାରୀରିକ ଅଭ୍ୟାସ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ସହନଶୀଳ କରାଏ ଏବଂ ଏହା ଶାରୀରିକ ଶକ୍ତିର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ଅଛେ ।

(ଖ) ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଶାରୀରିକ ଅଭ୍ୟାସ କରୁ ସେତେବେଳେ ଉଣାଅଧ୍ୟକ୍ଷେ ଆମର ମାଂଶପେଶୀ ସହନଶୀଳତା ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରେ । ଏହିଭଲି ଶକ୍ତି ଉତୋଳନ ଦ୍ୱାରା ଆମର ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ଯଦି ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଥାଏ ତେବେ ବରିଚା ରୋଲରକୁ ଟାଣିବା କିମ୍ବା ଓ ଠେଲିବା ସହଜ ହୁଏ । ଏଠାରେ ଦର୍ଶାଇବା ଯଥାର୍ଥ ଯେ ଶକ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ଖେଳରେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଇବାର ସାହାୟ୍ୟ କରେ ।

(ଗ) ଆମେ ଖେଳପଡ଼ିଆକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାକ୍ ଅଭ୍ୟାସ କରୁ । ଏହା ଆମକୁ ଶରୀରର ଗୋଡ଼ ଓ ହାତ ଗତିଶୀଳତାର ବେଗ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରିଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତିରେକେ ବ୍ୟାତ୍ମିଷ୍ଣନ ଓ ଉଲିବଲ୍ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା ଆମ ଶରୀରର ନମନାୟତା ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

(ଘ) ଦୌଡ଼ର ବେଗ ବଢ଼ାଇବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଶଳ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ତାଳିମ୍ ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପଞ୍ଚତିକୁ ସଂଯୋଗକରି ସମନ୍ଵିତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିଥାଏ ।

(ଡ) ଅଭ୍ୟାସ ବଳେ ସର୍ବସିଦ୍ଧି । ଅଧିକ ଖେଳକୁଦ କଲେ ଆମେ ଅଧିକ ଦକ୍ଷତାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆମକୁ ସେ ଦିଗରେ ଅଧିକ ତାଳିମ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ପୁନର୍ଷ ଏହି ଦକ୍ଷତାର ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ଆମେ ଖେଳରେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିଥାଉ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୩

୧ - ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କିପରି ଶରୀରକୁ ଦୃଢ଼ କରାଏ ?

---

୨ - ଶାରୀରିକ ଦୃଢ଼ତାର ଫଟି କାରକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ?

୯.୩.୧.୨. ସାମାଜିକ ବିକାଶ

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କପାଇଁ, ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ସାମାଜିକ ଉପକାରିତା ବହୁତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଏବଂ ଏହା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜୀବନ ଦକ୍ଷତା ଯୋଗାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଖେଳରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ଏବଂ ଜଣକୁ ସାମାଜିକ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଉପଯୁକ୍ତ ମାର୍ଗରେ ପରିଚାଳିତ କରିଥାଏ ।

ଅଧିକାଂଶ ଖେଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଧାରଣା ବଳପତି କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ । ଜଣେ ଭଲ ଫୁଲବଲ ଖେଳାଳୀ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ଯଦି ଅନ୍ୟ ଜଣକୁ ବଳପାସ କରାଇବାରେ ଅସମ୍ଭବ ହୁଏ, ତେବେ ତାର ଦଳ ବିଜୟୀ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ସେହିଭଲି ଜଣେ ଭଲ ଖେଳାଳୀ ନହୋଇ ମଧ୍ୟ ଯଦି ତାର ଉସ୍ତର୍ଗାକୃତ ଖେଳ ଓ ସାଥୀ ଖେଳାଳୀ ସହଯୋଗରେ ତାର ଦଳକୁ ବିଜୟୀ କରାଇପାରେ । ବେଳେବେଳେ ମଧ୍ୟମ ଧାରଣର

ଖେଳାଳୀ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଦଳଗତ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ଉନ୍ନତ ଥୁବାରୁ ଅନ୍ୟକୁ ପରାସ୍ତ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଦଳ ସହ ଖେଳିବା ଦ୍ୱାରା ଖେଳାଳୀ କିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଅବଶ୍ୟକ ହେବା ସହ ସାଥୀ ଖେଳାଳୀ ମାନଙ୍କ ସହ ଭାବବିନିମୟ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଖେଳାଳୀକୁ ତାହାର ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଓ ବୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସକାରାତ୍ମକ ପାରପଞ୍ଚିକ କ୍ଲିୟା ବଜାଇବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ । ଏକ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହ ସୃଷ୍ଟିହେବା ଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନରେ ଖେଳାଳୀକୁ ନେବୃତ୍ତ ନେବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ । ଖେଳ କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟଏହ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧ କରାଏ ଅନ୍ୟଥା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ସୁଯୋଗ ପାଇନପାରେ । ଏହା ହେଉଛି ବହୁତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଦକ୍ଷତା କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିଜର ମାଲିକ ଯେକୌଣସି ଲୋକ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ କୌଣସି ବାଧା ଉପୁଜେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ସହ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାର ଦକ୍ଷତା ଚାକିରୀ ଜୀବନରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟିକରେ ନାହିଁ ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତାହାର ସଫଳତା ଓ ବିପଳତାରୁ ଶିକ୍ଷା କରିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରେ । ପିଲାମାନେ ଖେଳିବା ସମୟରେ ଶିଖନ୍ତି ଯେ ପରାସ୍ତ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର କିପରି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ବିଜୟ ଲାଭ କରିବାର ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ମୂଲ୍ୟବାନ ଦକ୍ଷତା ।

ଆଭିମାନୀ ବିଜେତାକୁ କୌଣସି ଲୋକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଖେଳ ଆମକୁ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଆମେ ସର୍ବଦା ପରାଜିତ ଦଳକୁ ପୃଥକ୍ ନକରି ବିଜୟ ଉପସବ ପାଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୪

୧ - ପିଲାମାନେ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମାଧ୍ୟମରେ କି କି ସାମାଜିକ ଉପକାରିତା ହାସଲ କରି ପାରିବେ ?

୯.୩.୧.୩. ମାନସିକ ଓ ଆବେଗିକ ବିକାଶ

ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯଥା ଖେଳକୁଡ଼ି, ବ୍ୟାୟାମ ଏବଂ ଯୋଗ ଯେ କେବଳ ଆମର ଶାରୀରିକ ସୁସ୍ଥତା ଆଣେ ତାହା ନୁହେଁ ବରଂ ମାନସିକ ଏବଂ ଆବେଗିକ ସୁସ୍ଥତା ଆଣେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ଆମ ମନ୍ତ୍ରିଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟକ “ସେରୋଟନିନ୍” ଏବଂ “ନରେପିନେଫ୍ରିନ୍” ହରମନ୍ କ୍ଷରିତ କରେ, ଏବଂ ଏହି ଦ୍ୱାରା ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିର ବିଷ୍ଟତା କୁ ହ୍ରାସ କରେ । ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମାନସିକ ଓ ଆବେଗିକ ଉପକାରିତା ମିଳିଥାଏ ।

- ଉନ୍ନତ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ।
- ଉନ୍ନତ ସ୍ମୃତି ଶକ୍ତି ହାସଲ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।
- ଅବସାଦ ହ୍ରାସ ଏବଂ ଅବସାଦସହ ଜୀବନାଳବା କ୍ଷମତାର ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ ।
- ଉନ୍ନତ ଆମ୍ବ ସମ୍ବାନ୍ଧ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ ।
- ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଶାରୀରିକ ସଂଶୋଧାନ ସମ୍ଭବ ଅଟେ ।
- ଆଭ୍ୟାସପୂର୍ବ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥାଏ ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଧାରଣା

- ଶାରୀରିକ କ୍ୟାମତା ଉପରେ ଭରସାର ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥାଏ ।
- ବିଷଷ୍ଟତାର ଲକ୍ଷଣର ହ୍ରାସ ହୋଇଥାଏ ।

ଚିପ୍ଳଣୀ

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୫

ଶିଶୁ ବ୍ୟକ୍ତିଭୁବ ମାନସିକ ଓ ଆବେଗିକ ବିକାଶ ଦିଗରେ କିପରି ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଜୀବନର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ କେବଳ ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିବା ଏବଂ ସଫଳତା, ବରଂ ଆମ ସ୍ଥିତିର ଅର୍ଥକୁ ବୁଝିବା । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା, ଯାହା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନଦାନ ଏକ ଅବସ୍ଥା ଯାହା ଅନୁଭବରୁ ମିଳେ, କୌଣସି ପୁଷ୍ଟକରୁ ନୁହେଁ । ଏହା ହେଉଛି ଆତ୍ମ ସାଧନା ଯାହା ତୁମକୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ ଜୀବନରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଂଚିବାରେ ସହାୟକ ହେବ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ତୁମ ଆତ୍ମାର କେବେ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ ନାହିଁ । ଜଣେ ଯଦି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନଦାନକୁ ସଂଜ୍ଞାକରଣ କରିବ ତେବେ ସେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବ କାରଣ ଏହା ହେଉଛି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଭୂତି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଦିତ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନଦାନ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ଯାହା ଫଳରେ ସେ ଲୋଭ, ଅହଂ ଓ ସ୍ଵାର୍ଥପରତାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରରେ ରଖିପାରିଥାଏ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନଦାନ ହେଉଛି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଗୁଣାବଳୀର ପରିପ୍ରକାଶର ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିର ଚିରତନ ଗୁଣାବଳୀକୁ ସମ୍ମନ୍ଧୀୟ ହେବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମୁକ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଆଶାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହେ । ଆଶା ଦୂରକଳେ ବ୍ୟକ୍ତି ସୁଖମାୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରିଥାଏ । ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏହିଭଳି ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଖେଳକୁଦ ହେଉଛି ମୂଖ୍ୟତଃ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ । ଯେଉଁମାନେ ଖେଳକୁଦରେ ନିଯୋଜିତ ଥାନ୍ତି ସେମାନେ ସର୍ବଦା ଲଗାତାର ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତି ଅଧିକତମ ଚେତନା ପାଇଁ, ଧର୍ମ ପାଇଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଐଶ୍ୱରାକ ଶକ୍ତିର ପରମ ପୂଜନ ପାଇଁ, ଖେଳକୁଦ ହେଉଛି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଘଟଣା ଏବଂ ସର୍ବୋତ୍ତମା କ୍ରମର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ । ଏହିଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ଗୋଲ କିମ୍ବା ଗୋଲ ରକ୍ଷକ, ବିଜୟୀ ହେବା କିମ୍ବା ପରାଜୟ ବରଣ କରିବାର କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନଥାଏ ବରଂ ଏମୁଢ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶ୍ୟ୍ୟ ଜନକ ଥାଏ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୬

୧- ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନଲୋକ ପ୍ରାପ୍ତିର ଅର୍ଥ କଣ ?

୨- ଖେଳକୁଦ କିପରି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନ ହାସଳ ସହାୟକ ହୁଏ ?

୯.୪. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଜାତି, ବର୍ଷା ଓ ଧର୍ମ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଗର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ସାମର୍ଥ୍ୟତା, ମନୋବୃତ୍ତି ଓ ସର୍ବାଧିକ ସାମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁଣର ପରିପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରୟାସ କରିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ବନ୍ଦସରେ ବିଭିନ୍ନ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲାପରେ ଭାଗନେବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଏ । ଯଦି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲାପର ମୂଳ୍ୟବୁଝି ଆନନ୍ଦିତ ହେବେ ତେବେ ସେମାନେ ସଫଳତାକୁ ଅନୁଭବ କରିବେ ।

ଗୁଣାଡୁକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଜୀବନରେ ଶାରୀରିକ ସକ୍ଷିଯ ହୋଇ ବଂଚିବା ପାଇଁ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଆମ ଶିକ୍ଷାର ଏକ ଅଂଶ ଯାହା ଗତିଶିଳତାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରି ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ କିଛି ଶିକ୍ଷାକ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରନ୍ତି ଯାହା ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ ଓ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ସଂଶୋଧନ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରୁ ଯାହା ଶିଖନ୍ତି ତାହାକୁ ଦୈନିକୀନ ଜୀବନରେ ସମନ୍ଵିତ ଓ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି । ଏହା ସହିତ ଗୁଣାଡୁକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସକ୍ଷିଯ ଓ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନଯାପନ, ଉପଯୁକ୍ତ ପୋଷଣ, ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ଶାରୀରିକ ଶକ୍ତିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି, ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟକରିବା, ଆଡ଼ି ଶୁଣ୍ଙ୍ଗଳା, ନେତୃତ୍ବ ଓ ସହଯୋଗ, ଅବସାଦ ହ୍ରାସ, ଆଡ଼ି ଦକ୍ଷତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଉତ୍ସବ ସହଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଶିକ୍ଷା ମିଳେ ।

ଦୈନିକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଜୀବନ - ବୃଦ୍ଧିକାରୀ ଓ ଆଡ଼ି ପୁରୁଷାର ଅଭିଜ୍ଞତା ଉତ୍ସେଳିତ କରାଇବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାନ୍ତି ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ସୁସ୍ଥ ଛାତ୍ର ହେବାପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୩

୧ - ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ'ଣ ?

୨-ଗୁଣାଡୁକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉପକାରିତା ଲେଖ ?

୯.୪.୧. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରକୃତି

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ପ୍ରାୟ ଉପକାରିତାଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ସନ୍ଧିକରଣ କରାଏ । ବୈଚାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ କୃତିତ୍ତର ସହ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ବୈଚାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ହେଉଛି ଗତିଶାଳତାର କିପରି ଓ କାହିଁକି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲାପକୁ ପୃଥକ୍ ରୂପେ ବିବେଚନା ନକରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଗତିଶାଳତା ଉପରେ ଅଧିକ ବୁଝିବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବୌଦ୍ଧିକ, ଭାବତ୍ତକ ଓ ମନୋକ୍ରିୟାତ୍ମକ ପରିସରର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ଅଧିକ ଧାରଣା ପାଇଥାନ୍ତି ।

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଧାରଣା

ଏହା ସ୍ଵର୍ଗ ଯେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଶ୍ରେଣୀରେ ମନୋକ୍ରିୟାତ୍ମକ ପରିସର ଉପରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ ଯେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ଯୁବକ ଅବସ୍ଥାରେ ଶାୟ୍ତ୍ର ଓ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା (ବୌଦ୍ଧିକ) ଏବଂ ଖେଳାଳୀ ଓ ଦଳଗତ ଗୁଣ ପ୍ରତିଫଳନ ହେବ । (ଘାବାତ୍ମକ) । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଶିକ୍ଷା ପଞ୍ଚତି ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ସମସ୍ତ ତିନୋଟି ପରିସର ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଯାହା ଫଳରେ ଏକ ଦକ୍ଷ ଖେଳାଳୀ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ଚିପ୍ରଣୀ

ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଓ ହାରରେ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ବୈଚାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଏକ ବିବର୍ଣ୍ଣନ ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଅର୍ଥାତ୍ ଜନ୍ମରୁ ହେଲେ ମଣିଷ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର କ୍ଷମତା ଥାଏ । ଏହା ଆରମ୍ଭରୁ ମୌଳିକ ଦକ୍ଷତା ଗ୍ରହଣ କରେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଚ୍ଛତର ଓ ଜଟିଳ ଚିତ୍ତନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଧିକାରୀ ହୁଏ । ଶିଶ୍ୱ, ପିଲାମାନେ ଓ ଯୁବକ ମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଛତର ଚିତ୍ତନ ଦକ୍ଷତା ଥାଏ ।

ବୈଚାରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ ଯୋଜନା କରିବାରେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳରୁ ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟ ଯୋଜନା ପ୍ରଷ୍ଟୁତି ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ ଏହା ଏକ ସ୍ଥୟଂକ୍ରିୟା ପ୍ରକ୍ରିୟା । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ ଶିକ୍ଷକ ଆଶାକରନ୍ତି ଯେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଶାରୀରିକ ଦୃଢ଼ତାର ଧାରଣା ବୁଝିଲାପରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥାନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାବିଭିନ୍ନ କୋଠାରୀରେ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ ବା ଚିରାଚରିତ ପଞ୍ଚତି ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ସୂଚୀ ନଥାଏ । ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଏହି ଶିକ୍ଷଣ ପଞ୍ଚତି ଗୁଡ଼ିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ । ଅଲଗା ଭାବରେ ପ୍ରଯୋଗ କରାଯାଏ ଯେପରି ପାରମ୍ପରିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ (ଯେଉଁଠି ଶିକ୍ଷକ ବୁଝାନ୍ତି, ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନକଳ କରନ୍ତି) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରେ ନିଷ୍ଠିୟ ଗତିବିଧିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଛୋଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଗତିବିଧୁ ।

ଅବଧାରଣାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଏକ ଶିକ୍ଷକ, ବ୍ୟବହାର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତିଆରୀ କରିବା ସମୟରେ ସହାୟକ ଭାବେ ଛାତ୍ର ଏବଂ ଛାତ୍ରର ଆବଶ୍ୟକ ଉପରେ ଧାନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କରିଥାଏ । ଯେଉଁ ଛାତ୍ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ସେମାନେ ବିନା ଭାବରେ ଅଧିକ ସମ୍ପଦ ପିଲାତ୍ମା ଉଚ୍ଚ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି । ଏହାର ବିପରୀତ ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଅଟେ । ସୌଭାଗ୍ୟବସତଃ, ଅବଧାରଣାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କୌଣସି ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ କୃତିତ୍ତ ହାସଳ କରିପାରନ୍ତି ।

ଅବଧାରଣାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଓ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ବାଧ୍ୟନତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେମାନେ ଜିତିବା କିମ୍ବା ହାରିବା କେବଳ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଫଳ ବୋଲି ବିଚାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ ଅଧିକ ଶିଖିବାର ଇଚ୍ଛା ସହ ପରିବେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଶିଖିବାରେ ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ ଉପାୟକୁ ଆଖୁଆଗରେ ରଖୁ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ ପଞ୍ଚତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ଆହ୍ଵାନ କୌଣସି କଷ୍ଟସାନ୍ଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା ଅଧିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ, ଭାବନା ଓ ବଂଶଗତ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୮

୧- ଅବଧାରଣାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ର କିପରି ପୂରାତନ ପଞ୍ଚତିଠାରୁ ଅଲଗା, ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖୁ ବୁଝାଅ ?

ଟିପ୍ପଣୀ

9- ଅବଧାରଣାତ୍ମକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପକାରିତା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

୯.୪.୭. ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷଣ

ଗୁଣାତ୍ମକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ଗଠନାତ୍ମକ । ତେଣୁ ଗତିବିଧୂର ସମୟ, ତୀବ୍ରତା ଓ ବାର୍ଯ୍ୟାତତା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିପ୍ରେରିତ କରେ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରେ । ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସୁଷମ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସମାନ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ । ଗୁଣାତ୍ମକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

- ସକରାତ୍ମକ ମନୋବୃତ୍ତି ବିକାଶ କରାଏ ।
- ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଏ ।
- ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କୌଶଳ ବୃଦ୍ଧି କରାଏ ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଗ୍ରହ, ଦକ୍ଷତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ ମିଳେ ।
- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଘଟେ ।

ସକାରାତ୍ମକ ମନୋବୃତ୍ତିର ବିକାଶ

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଅଭିଜ୍ଞତାର ସଂର୍ବର୍ଗରେ ଆସିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଶାରୀରିକ ଗତିବିଧିକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ଏବଂ ଜୀବନ ବ୍ୟାପୀ ସାସ୍ତ୍ର ଓ ସୁସ୍ଥିତା ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝୁଛି । ସେମାନେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା, ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସାମନା କରିବା, କୌତୁକଳ ହେବା, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହଯୋଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଗୁଣର ଉପାହୀ ହୁଅନ୍ତି । ସମସ୍ତ ଗତିଶାଳ ଅନୁଭୂତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସକରାତ୍ମକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାମାଜିକ ଆଚରଣର ବିକାଶ ସାଧନ କରିଥାଏ ।

ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଏ

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଶିକ୍ଷଣ ଅନୁଭୂତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେଇଥାଏ । ବଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ କିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବେ ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କୌଶଳ ବୃଦ୍ଧି

ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କୌଶଳ ଓ ନିଷ୍ଠା ନେବା ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କରିବା ପାଇଁ, ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସମସ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଓ ତଦତ୍ତ କରିବା ସମସ୍ୟାକୁ ଆହ୍ଵାନ ସୃଷ୍ଟିକରେ, ସକ୍ରିୟ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ସମସ୍ୟା ଉପସ୍ଥାପନ ଓ ସମାଧାନ କରିବାରେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବିବିଧ ଆଗ୍ରହ, ଦକ୍ଷତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ସାମଗ୍ରୀ ଓ ଉପକରଣ ଚିନ୍ତନରୁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ବିବିଧ ଲକ୍ଷଣ ଜଣାପଡ଼େ । ଶିକ୍ଷଣ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିକ୍ଷାରେ ତିପ୍ପୋମା (D.EI.Ed.)

ସୁଯୋଗ ଚନ୍ଦନ କଲାବେଳେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାଂସ୍କୃତିକ ଏତିହ୍ୟ, ଲିଙ୍ଗ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆଗ୍ରହକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ।

ଚିପ୍ରଣୀ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ

ଯେଉଁଠି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଥିବା ଘଟଣା ସହ ସଂଯୋଗ କରାଏ । ପିଲାମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ସାମାଜିକ କୌଶଳ, ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟର ଦକ୍ଷତା, ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ଦକ୍ଷତା, ନେତୃତ୍ବ ନେବା କୌଶଳ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବବିନିମୟ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଘଟିଥାଏ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନରେ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଥାଏ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତି ଆକଳନ- ୯

୧. ଗୁଣାତ୍ମକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ?

୯.୪.୩. ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ (Intramurals)

ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ ସ୍କୋରସ୍ କିମ୍ବା ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ ହେଉଛି ଅବସର ବିନୋଦନ ଖେଳ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତୌରେ କୌଶଳ ମଧ୍ୟରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଲାଟିନ୍ ଶବ୍ଦ “ଏନ୍‌ଟ୍ରା ମ୍ୟୁରସ୍” ରୁ ସୃଷ୍ଟି ଯାହାର ଅର୍ଥ କାହୁଡ଼ିତରେ ଏବଂ ଏହି ଶବ୍ଦ ପୂର୍ବକାଳରେ (ପୁରାତନ ସମୟରେ) ଚାରିକାହୁଡ଼ି ଭିତରେ ବିଭିନ୍ନ ଦଳମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଆୟୋଜିତ ହେଉଥିବା ଖେଳ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ।

ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ ଖେଳସମ୍ବୂଦ୍ଧ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ସୁଯୋଗ ପାଇନଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ଭଲଗୁଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପସ୍ଥିତ କରିଥାଏ । ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ ହେଉଛି ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖେଳ । ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଭାବ ପ୍ରତି କୌଣସି ଶଂକା ନଥାଏ କିମ୍ବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରେ ନାହିଁ । ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ ଏକ ପ୍ରକାର ପ୍ରତିଯୋଗୀତା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବହୁଲୋକଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ଆମୋଦ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ, ନୂତନ ଦକ୍ଷତା କିମ୍ବା ଅଭ୍ୟାସ ଶିକ୍ଷା କରିବାରେ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟିକରେ ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଥାଏ । ଏହା ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହ ଖେଳିବା, ବନ୍ଧୁତ୍ବଭାବ ସୃଷ୍ଟିକରିବା ଏବଂ ନୂତନ ବନ୍ଧୁ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବାରେ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଚରିତ୍ର ଗଠନରେ ନେତୃତ୍ବ ନେବା ଓ ଖେଳାଳୀ ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ସଂଶୋଧନରେ କହିଲେ ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଜୀବନରେ ଆନନ୍ଦ ଆଣିବାରେ ସାଧନୀ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ସରଳଭାବରେ କହିଲେ, ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଶାରୀରିକ ସକ୍ରିୟତା ଥାଏ ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷକ ଉପଲବ୍ଧ ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି କରାଏ ।

ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ଯେଉଁଠି ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ସ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ମୂଖ୍ୟ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ଉପଲବ୍ଧ ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି କରାଏ ।

ସାମଗ୍ରୀକ ଓ ପ୍ରଭାଦୀ ଇନ୍‌ଟ୍ରାମ୍ୟୁରାଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୋପାନ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

୧) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଂରଚନା ସ୍ଥିର କରିବା ।

ଟିପ୍ପଣୀ

- ୨) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ନେଡ଼ିଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିର କରିବା ।
- ୩) ନେଡ଼ିଦ୍ଵାରା ଚନ୍ଦନ ଓ ତାଳିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିପରି କରାଯିବ ସ୍ଥିର କରିବା ।
- ୪) ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବାପାଇଁ ନିଯମ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା ।
- ୫) ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିରାପଦା ପାଇଁ ନିଯମ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା ।
- ୬) ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ଆକୃଷ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଚାର ରଣନିତୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।
- ୭) ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ କୃତିଦ୍ଵାରା କିପରି ପାଳନ କରାଯିବ ସ୍ଥିର କରିବା ।
- ୮) ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଲ ସ୍ଥିର କରିବା ଓ ଆୟବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ସ୍ଥିର କରିବା ।
- ୯) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ ପାଇଁ ଟିପ୍ପଣୀ କରିବା ।
- ୧୦) ଲିଗ୍ ଓ ଚାର୍ଜିମେଣ୍ଟବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରବାଣ ହେବା ।
- ୧୧) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘଟଣାର ପୂରା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବା ।
- ୧୨) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନନିର୍ଦ୍ଦ୍ରାରଣ ଓ ମୂଲ୍ୟାନ୍ୟନ ପାଇଁ ସାଧନୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତିର ଆକଳନ- ୧୦

୧. ଜନଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ୍ସର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର ।

୨. ଜନଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ୍ସ କିପରି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ ?

୩. ସଫଳ ଜନଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ କେଉଁ ସୋପାନ ଅନୁସରଣ କରାଯିବ ?

୯.୪.୪. ଏକ୍ୟାଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ

ଏକ୍ୟାଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟାଲୟରେ ଚାରିକାନ୍ତ ବାହାରେ ସଂଘର୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଏଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟାଲୟମାନଙ୍କରେ ଅନୌପଚାରିକ ଭାବରେ ସଂଘର୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ମାନସିକ ଚାପ ପରିଚାଳନା, ସଂଗଠିତ ପରିବେଶରେ ପ୍ରତିଯୋଗୀତା ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟିର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରେ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ଜଣେ ଯତ୍ନଶୀଳ ବୟକ୍ତି ହିସାବରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ମନରେ ଏହି ଭାବନା ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗସ୍ଥୁ ସ୍ଥାପନା କରିବା ଉଚିତ ।

ଏକ୍ୟାଗ୍ରାମ୍ୟରାଳ ଗତିବିଧୂର ସୁବିଧା ଓ ଅସୁବିଧା

ସୁବିଧା

- ଏହା ଦେଶ ଭକ୍ତି ଓ ଏକତା ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ।
- ଏହା ଗୋଟିଏ ଦଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖେଳାଳୀକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୂମିକାରେ ଅବତାର୍ଶ କରାଏ ଓ ଦାଯିତ୍ୱବୋଧ ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ।
- ଏହା ଖେଳାଳୀଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଖେଳାଳୀ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ସହ ମିଶିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାଏ ।
- ଖେଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଭିନ୍ନ ଭବିଷ୍ୟତ କ୍ୟାରିଯର ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ଚିପ୍ରଣୀ

ଅସୁବିଧା

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବିଜୟ ପାଇଁ ଅନେକିକ ମାଧ୍ୟମ ଆପଣେଇ ପାରନ୍ତି ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ପ୍ରତିଶୋଧ ଓ ଜର୍ଷା ଅନୁଭବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ।
- ଅତ୍ୟଧିକ ମାନସିକ ଚାପ ସୃଷ୍ଟି କରାଇପାରେ ।
- ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁଳ ଓ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ।

ନିଜ ଅଗ୍ରଗତିର ଆକଳନ- ୧୧

୧- ଏକତ୍ରାମ୍ୟରାଳ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

୨- ଏକତ୍ରାମ୍ୟରାଳ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀଗୁଡ଼ିକର ସୁବିଧା ଓ ଅସୁବିଧା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ?

୯.୫. ସାରାଂଶ

ସୁମ୍ମ ଓ ସକ୍ଷିଯ ଜୀବନ ହେଉଛି ଶାରୀରିକ ଚତିବିଧି ଓ ଉପୟୁକ୍ତ ଜୀବନ ଶୈଳୀର ସମାହାର । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରଥମରୁ ସାମ୍ପ୍ରେସନ୍ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଧାରଣା ହାସଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ କରିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରେ । ସେମାନେ ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ନିଷ୍ଠା କିପରି ସେମାନଙ୍କ ସାମ୍ପ୍ରେସନ୍, ଶକ୍ତି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୁଣାସମୂହକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷଣ କିପରି ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ସକାରାତ୍ମକ, ସ୍ଵର୍ଗ ନିଷ୍ଠାଟିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିକାଶରେ ସହାୟକ ହୁଏ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିବେଶ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀର ମନୋବ୍ୟକ୍ତି, ବ୍ୟବହାର ଓ ପସନ୍ ଉପରେ ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ।

ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ଓ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥାଏ । ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା, ଶୈଶବ, ଗୁଣାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ ଯେପରି ଜଣେ ଭଲ ଶିକ୍ଷକ ତାହାକୁ ମୂଳଧନ କରି ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥା କୌତୁଳ୍ୟ, ଅନୁଭୂତି, ଆଗ୍ରହ, ସହଯୋଗୀତା, ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଉତ୍ସାହ ସୃଷ୍ଟିକରିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରିପାରିବ । ଏକ ପକ୍ଷରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଜଟିଳ ନୁହେଁ, ଏହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବଳଟିକୁ ଧରିବା ଓ ପିଙ୍ଗିବାରେ ସାହାୟ୍ୟ କରେ । ହାତ ପାପୁଳିରେ ଠିଆହୋଇ ଗୋଡ ଉପରକୁ କରିବା, କସରତ କରିବା ବା ବହୁତ ସମୟରେ ସନ୍ଧାନିତ ଭାବରେ ଶାରୀରିକ

ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ “କିପରି ” ଓ “କାହିଁକି” କରାଯାଏ ବୁଝିବା ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ଏହା ବିଭିନ୍ନ ଖେଳର ପ୍ରକାର ସହ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଖେଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାଷା ଏବଂ କଷ୍ଟକର ଅଭ୍ୟାସ ଦ୍ୱାରା ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ଜଟିଲ ଏବଂ ରହସ୍ୟମୟ କରି ଦେଇଥାଏ । ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଟିଲ ଏବଂ ବିକୃତ ହୋଇଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଧାରାକୁ କାଟନ୍ତାଙ୍କ କରି ରିଲେ, ଦଳଗତ ଖେଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ଯେପରିକି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରକାରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି, ପ୍ରତିଯୋଗିତା ବିହୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ଦଳଗତ ଖେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମାଂସପେଶୀୟ ଏବଂ କୌଶଳ ସମୟାୟ ଜ୍ଞାନ ଉଭୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଦଳଗତ ଖେଳର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକାରକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ମୂଳ ମାଂସପେଶୀୟ କୌଶଳରୁ ଜଟିଲ ଚଳନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଶାରୀରିକ କ୍ଷମତାର କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକାଶର ଧାରାକୁ ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି ଯେପରିକି ତାକତ ହାସଳ ନମନୀୟତା ଏବଂ ନିଜକୁ ଶାରୀରିକ ଭାବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ରଖିବା ଏବଂ ଶାରୀରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ସହନଶୀଳତା ବୁଦ୍ଧି କରିବାରେ ।

ସମୟାନ୍ତ୍ରାରେ ଆମେମାନେ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓ ଜୀବନରେ କ’ଣ କରୁଛନ୍ତି ତାର ବିଶ୍ଲେଷଣ ଏବଂ ସଂଗଠନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ମନେକରୁଛନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସମାନଭାବରେ ସତ୍ୟ । ଆମେମାନେ ନିଜକୁ ପଚାରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଆମପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆମେ କ’ଣ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଗତିବିଧୁ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନଶୈଳୀ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ? ଏହି ପ୍ରସଂଗରେ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ କ’ଣ ହେବା ଉଚିତ୍ ? ଆମେମାନେ କିପରି ପିଲାମାନେ ନିଜର ଜନ୍ମିତ୍ୟ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ଶିଖୁଥିବା ଶିକ୍ଷକ ଭିତରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନରେ ସାହାୟ୍ୟ କରିପାରିବା ? ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କିପରି ନିଜକୁ ଭଲଭାବରେ ବୁଝିପାରିବେ ଏବଂ ଆଜିର ପୃଥିବୀରେ କିପରି ଏହି ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ସହଜରେ ବଂଚି ପାରିବେ ? ଏହଭଳି କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ଯଦି ଆମର ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନର ପ୍ରଶ୍ନ ହୁଅନ୍ତା, ଏବଂ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନର ଉଭର ଆମେ ଖୋଜିପାରନ୍ତେ । ତାହେଲେ ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷଣରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଆଣିପାରନ୍ତେ ।

୯.୭. ଅଭିରିକ୍ତ ଅଧ୍ୟନ ପାଇଁ ପୁସ୍ତକ ସୂଚୀ

- Physical Education, a Curriculum Guide for the Middle Level, June 1995 - Saskatchewan
- The meaning and significance of family health, Pg 133, Marriage and Family Living © 1957 National Council on Family Relations
- Intramural recreation: a step by step guide to create an effective program. by John Byl.
- Physical Education Foundation of India, <http://pefindia.org/>
- Psychological Benefits of Team Sports for Children, <http://www.livestrong.com/article/430856-psychological-benefits-of-team-sportsfor-children/>
- Components of personality development, http://www.himarticles.com/Articles/PD/Personality_7.htm

୯.୮. ପାଠାନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧. ଉପଯୁକ୍ତ ସଠିକ ଉଭରଟି ବାହ୍ୟ:-

ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଓ ଧାରଣା

(i) ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ

- (କ) ପିଲାର ଶାରୀରିକ ବିକାଶ ସାଧନ କରିଥାଏ ।
- (ଖ) ପିଲାକୁ ସାମାଜିକ ଦକ୍ଷ କରିଥାଏ ।
- (ଗ) ଆବେଗିକଭାବେ ପିଲାକୁ ଗଢ଼ିଥାଏ ।
- (ଘ) ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିଥାଏ ।

(ii) ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଠି ଉଚ୍ଚର୍ଷ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ :

- (କ) ଏହ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗୁହଣକୁ ଉପସ୍ଥିତ କରେ
- (ଖ) ସକରାତ୍ରିକ ମନୋବୃତ୍ତିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରିଥାଏ
- (ଗ) ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିହିଁସା ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥାଏ
- (ଘ) ଉପୟୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କୌଶଳର ବିକାଶ କରିଥାଏ

(୨) ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିପ୍ପଣୀ ଲେଖ :-

- (କ) ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ତାପ୍ୟ ।
- (ଖ) ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଭାବଗତ ଧାରଣା ।
- (ଗ) ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା

(୩) ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କଣ ?

(୪) ସମନ୍ଦିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିକାଶ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିପ୍ପଣୀ ଲେଖ ?

(୫) ଗୁଣାତ୍ମକ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକୁମର ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ କଣ ?

(୬) ଜନ୍ମାମ୍ବୁଦ୍ଧାଳୟ ଏବଂ ଏକୁଜନ୍ମାମ୍ବୁଦ୍ଧାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କଣ ? ପ୍ରତ୍ୟେକଟିର ଉପକାରିତା ଏବଂ ଅପକାରିତା ବିଷୟରେ ଲେଖ ?

ଉତ୍ତର

୧. (କ) -ଘ

(ଖ)- ଗ

ଚିପ୍ପଣୀ